

NOVA DOBA

Leto XXI.

Celje, petek 29. septembra 1939

Štev. 40.

Izhaja vsak petek ob 16. // Naročnina znaša mesečno po pošti 5 din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5-50 din, za inozemstvo 10 din // Uredništvo: Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, prilije, desno; uprava: levo // Telefon št. 65 // Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.666

Liublanski radio

O radijski postaji v Ljubljani je izšel v »Trgovskem listu« aktualen članek, iz katerega posnemamo naslednje:

Za ta teden napoveduje naša radijska postaja več govorov o delu naše radijske postaje v prihodnjem letu. Kakšen bo program naše radijske postaje prihodnje leto, torej še ne vemo, pač pa vemo že sedaj, da bo ta program zelo slab in zelo nezadovoljiv, če bo takšen, kakor je bil dosedaj. Zato smatramo za potrebno, da o našem radijskem programu spregovorimo nekaj odkritosrčnih, a tudi odločnih besedi.

Radijska postaja ima dvojen krog poslušalcev, domače in tuje. Temu primerno mora prilagoditi tudi svoj program, ki zato ne sme biti le informativen in zabaven za domače poslušalce, temveč mora biti tudi reprezentativen, da dostojno predstavlja pred tujim svetom našo domačo kulturo in da daje tujemu svetu vpogled v naše kulturno življenje. Če pregledujemo program naše radijske postaje, pač ne moremo reči, da bi se naša radijska postaja teh svojih dolžnosti zavedala. Reči moramo nasprotno, da se ne zaveda niti svojih dolžnosti do domačih poslušalcev, ker drugače pač ne bi bil njen program takšen, da se ga morajo naveličati celo fantje na vasi.

Pa da govorimo konkretnije. Glasbeni program naše radijske postaje je v glavnem takšen, da pravijo naši radijski postaji že nekateri »harmonika-radio«. Harmoniki, citram in drugim podobnim koncertnim instrumentom je odmerjen silno velik del programa, dočim so naši resnični koncertni mojstri le redki gostje. Pa saj ne bi nič rekli, če bi bili ti nastopi s harmonikami, citrami, trompetami itd. na višku, toda dostikrat so na tako nizkem nivoju, da se pač ne bi smeli predvajati pred javnostjo.

Zelo širok prostor je odmerjen tudi vokalnim koncertom. Nekateri od teh so tudi dobri, a vse polno jih je, ki te očne ne zasluži. Je sicer hvalevredno, če začetnike podpiramo, toda tudi to mora imeti svoje meje in kar še ni zrelo, se tudi ne sme podajati javnosti.

Poglavje za sebe tvori radijski orkester, kateremu ne očitamo, da ne bi imel dobre volje, ki pa je sestavljen nesrečno in ki, ne po krivdi godcev, nikakor ne more zadovoljivo izpolniti svojih nalog. Samo poslušajte druge radijske orkestre!

Prav znaten del vsega našega radijskega programa izpolnjujejo plošče in reči je treba, da so te dostikrat še najboljše del vsega programa. Seveda pa to ne velja za obrabljene plošče ali pa za plošče, ki še posebej poudarjajo veliko ljubezen naše radijske postaje do citer, harmonike, jodlarskih pesmi itd.

Ugovarjali nam bodo, da naša radijska postaja ne more nuditi boljšega programa, ker je radijskih naročnikov premalo in ker ima postaja premalo dohodkov. To je sicer zelo cenen izgovor, ki pa javnosti ne more zadovoljiti, ker smo tudi že doživeli čase, ko je bilo število radijskih naročnikov še mnogo manjše, program pa vendarle boljši in je še ostajal čisti dobiček. Tudi s sedanjimi dohodki bi se mogel radijski program prav silno izboljšati, samo če bi bil tu prav koncept in če bi se nehala sedanja enostranost, ki tako zelo karakterizira ves naš radio. Nočem zaenkrat o tem govoriti obširneje, toda kdor pregleda radijske programe, nam bo moral pritrditi.

Če hoče naša radijska postaja nuditi svojim poslušalcem količkaj zadovoljiv glasbeni program, potem je njena dolžnost, da poskrbi za dober orkester. Vsak teden bi nadalje morala nuditi radijska postaja res dober koncert in s sodelovanjem beograjskega in zagrebškega radia bi se moglo to izvesti. A tega sodelovanja je vedno manj.

Radijska postaja se mora zavedati, da je glasbeni program postaje najvažnejši, naravnost merilo za njeno kvaliteto. Zato je treba glasbenemu delu programa tudi posvečati glavno pažnjo.

Sporazum med Rusijo in Nemčijo

Pred nemško mirovno ponudbo Angliji in Franciji — Skupna meja med Nemčijo in Rusijo določena — Rusija bo dobavljala Nemčiji surovine — Varšava pripade Nemčiji — Ureditev odnošajev med Rusijo in balkanskimi državami — Estonska pod kontrolo Rusije — Francoski uspehi na zapadni fronti

Na povabilo ruske vlade je prispela nemška delegacija z zunanjim ministrom Ribbentropom na čelu v sredo v Moskvo, kjer so se takoj pričela med Stalinom, Molotovim in Ribbentropom pogajanja o rešitvi aktualnih političnih in gospodarskih problemov. Pogajanja so bila končana v noči od četrtega na petek z naslednjim sporazumom:

Ruska in nemška vlada izražata potrebo, da se vojna med Nemčijo na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani zaključi. Ruska in nemška vlada bosta storili vse, da se ta cilj čimprej doseže. Če bi pa bili ti naporji brezuspešni, bosta smatrali obe vladi Anglijo in Francijo odgovorni za to in se bosta potem posvetovali o nadaljnjih ukrepih.

Ruska in nemška vlada smatrata po razpadu Poljske izključno za svojo nalogo, da vzpostavita na tem ozemlju red in mir ter zagotovita prebivalstvu mirno življenje. Zato sta odločila na Poljskem naslednjo mejo med Rusijo in Nemčijo: Meja poteka od južnega konca Litvanske proti zapadu severno Avgustova do nemške meje, nato do reke Pijse in do Ostrolenke, dalje jugovzhodno do Buga in ob Bugu do Krišnopola proti zapadu in severno Ravaruske in Luvaveča do Sana, nato pa ob Sanu do izvira Sana.

Obe vladi priznata ti meji kot meji svojih državnih interesov in bosta odklonili sleherno tuje vmešavanje v to zadevo. Ozemlje zapadno od omenjene črte prevzame Nemčija, zapadno od te črte pa Rusija. Obe vladi smatrata ta sporazum za zanesljiv temelj za nadaljevanje prijateljskih odnošajev med Rusijo in Nemčijo.

Med Rusijo in Nemčijo bodo urejeni gospodarski odnošaji in bo tudi urejen medsebojni blagovni promet. Rusija bo dobavljala Nemčiji surovine, Nemčija pa

Rusiji industrijske izdelke v taki meri, da bo dosežen maksimum, kakor je bil v preteklosti. Zadevna pogajanja se bodo kmalu začela.

Po tem sporazumu bo torej Varšava pripadla Nemčiji, Rusija pa bo dobila m. dr. bogate poljske petrolejske vrelce in bo imela na bivšem poljskem ozemlju v celoti skupno mejo z Rumunijo.

Varšava se je po strahovitem nemškem obstreljevanju po 22-dnevni junaški borbi predala. Docela opustošeno mesto so danes zasedle nemške čete. Tudi trdnjava Modlin se je predala Nemcem.

Estonska je pristala na ruske zahteve, da sme Rusija utrditi estonska otoka Dagö in Oesel kot svoji oporišči in razpolagati tudi z vsemi estonskimi lukami. Dejansko pomeni to, da je prišla Estonska pod popolno kontrolo Rusije.

V Moskvi se je te dni mudil turški zunanji minister Saradzoglu ter se pogajal z rusko vlado o ureditvi razmer med Rusijo in balkanskimi državami ter o obnovi diplomatskih odnošajev balkanskih držav z Rusijo. Kakor poročajo, so bila ta pogajanja zaključena z uspehom.

Na zapadni fronti je francoski vojski uspelo s topovskim obstreljevanjem na več krajih močno poškodovati Siegfriedovo črto in zasesti nekaj vasi med Metzelo in Reno. Vojna na morju se intenzivno nadaljuje. Angliji je uspelo zmanjšati učinek nemških podmornic. V Nemčiji so pred dnevi znižali kvoto življenjskih potrebščin, ki jih dobi vse prebivalstvo samo na izkaznice.

Kakor poročajo angleški listi, name-ravata Rusija in Nemčija doseči sklicanje splošne mirovne konference, ki bi se je udeležile tudi nevtralne države. Na tej mirovni konferenci naj bi razpravljali o vseh spornih evropskih vprašanjih.

Jubilej Združenja trgovcev za mesto Celje

Dvajset let uspešnega dela slovenskega trgovstva

V nedeljo 24. t. m. je poteklo 20 let, odkar je prešlo Združenje trgovcev za mesto Celje (prej Gremij trgovcev v Celju) v slovenske roke in je bil izvoljen za predsednika veletrgovec g. Rudolf Stermecki, ki sedaj že 20 let predseduje tej važni in agilni gospodarski korporaciji.

Ob priliki jubileja je bila v nedeljo v prostorih združenja slavnostna seja uprave in nadzorstva združenja. Na slavnostni seji je govoril predsednik g.

Druga privlačnost radia so poročila. Ali pa so ta v resnici privlačna? Ne zahtevamo od radijske postaje, da poseka s svojo informativno službo vse druge radijske postaje, toda vesti, ki so jih drugi listi že pred dnevi objavili, res ni treba ponavljati. In podatki jih je treba tudi dobro, ne z velikanskimi pavzami, da postaja poslušalec do skrajnosti nestrpen in da bi najraje udaril po aparatu.

Tudi pravilno je treba poročati. Vremenska napoved napoveduje slabo vreme, nikakor ga pa ne obeta, kakor moramo na naši postaji poslušati dan na dan, večer za večerom.

Obsežno bi mogli tudi pisati o zabavnem programu naše radijske postaje, zlasti o onih slavnih 10 minutah zabave in o igrah, ki jih dajejo ob sobotah. Mi-

Stermecki. Iz njegovega govora posnemamo:

Dne 24. septembra 1919 so bile prvič po vojni volitve na občnem zboru Gremija trgovcev v Celju. Slovenci smo bili pod Avstrijo brezpravna raja, imeli smo samo dolžnosti, a nobenih pravic. Ta dan se je celjsko slovensko trgovstvo prvokrat pomerilo z nemškim. Gremij je imel takrat 199 članov. Od teh se je udeležilo volitev 122. Za g. Stermeckega kot predsednika je glasovalo 71, za g.

slimo, da je boljše, če o tej visoki zabavi ne govorimo več.

Dobro se zavedamo, da ni lahko v naših skromnih razmerah nuditi dober radijski program. Se bolj res je, da samo en krog naših javnih delavcev te naloge še manj zmoro. Če kje, potem bi moralo pri radijskem programu priti do sodelovanja vseh naših kulturnih in javnih delavcev, ker le v tem primeru bi bili vsem nalogam dorasli. Te uvidevnosti pa ni in zato je tudi nivo radijskega programa vse prej ko zadovoljiv. Ta nivo je približno takšen, kakor ga slika oficialni spored naše radijske postaje. Ta spored hoče biti s silo duhovit in celo dovtipen, v resnici pa se mu pozna njegova prisiljena duhovitost. Zato je tudi tako neprebavljiva.

Ivana Ravnikarja kot podpredsednika pa 80 članov. Nasprotna, nemška skupina je oddala 42 glasov za g. Werena kot predsednika in 42 glasov za g. Fabiana kot podpredsednika. Zmaga je bila torej na slovenski strani. Volilna borba je bila zanimiva zlasti zato, ker je bilo nekaj Slovencev za kompromis z Nemci. Gosp. Stermeckemu kot članu volilnega odbora so z vseh strani prigovarjali, naj grede Slovenci v kompromis. Tudi takratni sreski načelnik je to svetoval g. Stermeckemu in mu izjavil, da sami Slovenci ne bodo zmogli voditi te korporacije. Gosp. Stermecki mu je pojasnil, da slovenski trgovci niso za kompromis, ker tudi Nemci prej nikoli niso hoteli slišati o kakem kompromisu. Pokojni nemški trgovec g. Stiger je potem pri volitvah predlagal kompromis, trgovec g. Leskovšek pa je izjavil, naj se voli po listkih, kakor so volili takrat, ko so Slovenci želeli kompromis.

Slovenci so prevzeli od prejšnjega nemškega odbora primanjkljaj v znesku 1.830.48 kron, ker je nemški odbor večino denarja porabil za vojno posojilo, nekaj denarja pa je imel v državnih papirjih, ki so bili po vojni razvrednoteni. Takoj po prevzemu so Slovenci se je Gremij trgovcev preselil iz Mestne hranilnice v Celjsko posojilnico v Narodni dom, kjer je opravljal posle prvega slovenskega tajnika ravnatelj g. Drago Kralj. Danes, po 20 letih, ima Združenje trgovcev premoženja v gotovini 433.148 din. Poleg tega je l. 1928. kupilo hišo št. 8. v Razlagovi ulici in jo renoviralo, tako da predstavlja danes vrednost 515.184 din, inventar pa je vreden 21.408 din. Skupno premoženje znaša torej 969.740 din. S tem so slovenski trgovci ovrgli svoječasno trditev, da niso sposobni samostojnosti.

Združenje trgovcev za mesto Celje ni pokazalo svojih sposobnosti samo na gospodarskem področju, marveč se je v vseh 20 letih borilo tudi na raznih drugih področjih za izboljšanje trgovstva, tako n. pr. za odpravo raznih privilegirancev, proti krošnjarstvu itd. Kmalu po prevratu je doseglo z drugimi činitelji obnove carinarnice v Celju, ki je dajala na leto pol milijona dinarjev kaldrmine, ki je prišla Celju v prid. Žaj je bila carinarnica že l. 1927. ukinjena. Vse poznejše prošnje in intervencije za vzpostavitev carinarnice v Celju so ostale brezuspešne. Pred leti je Združenje trgovcev v Celju pomagalo pri ustanovitvi Zveze trgovskih združenj v Ljubljani. Ker pa zveza ni delovala tako, kakor je celjsko združenje pričakovalo, je celjsko združenje izstopilo iz nje. Lani pa je zopet pristopilo, ker je zveza ustregla upravičenim željam celjskega združenja. Leta 1932. je bil uveljavljen novi obrtni zakon. Celjsko združenje je dobilo nova pravila in večji delokrog ter postalo poluradna institucija. Komasa-cija obeh celjskih občin je tudi v znatni meri zaslug celjskega združenja trgovcev. Z velikim Celjem je bila dosežena enotnost odpiranja in zapiranja trgovin.

Zelo srečno roko je imelo združenje v vprašanju regulacije Savinje. Sklicalo je namreč vse župane občin ob Savinji ter narodne poslance in banske svetnike na sestanek zaradi akcije za regulacijo Savinje. Na predlog tedanjega narodnega poslanca za celjski srez g. Ivana Prekorška je bila izmed navzočih zbrana posebna deputacija predstavnikov občin, Združenja trgovcev in političnih predstavnikov, ki je bankski upravi obrazilo nujno potrebo, da se pristopi k regulacijskim delom na Savinji pri Celju. Ta deputacija je imela uspeh. Pričele so se priprave, izdelava načrtov in preskrba sredstev za regulacijo. Po preteku enega leta so se regulacijska dela pričela.

Združenje trgovcev se že nekaj let z vso vnamo bori za avtomatsko telefonsko centralo v Celju, ki je zaradi sedanjih desolantnih razmer nujno potrebna. Bori se tudi za novo justično palačo v Celju. Ta akcija je delno že uspela. Stevilo članstva je od prevzema Združenja trgovcev po Slovencih do danes naraslo

od 199 na 350. Ob zaključku svojega govora se je predsednik g. Stermecki zahvalil vsem, ki so ga v teku let podpirali v njegovem delu.

Prvi podpredsednik g. Jagodič je čestital g. Stermeckemu k 20-letnici predsedovanja in se mu zahvalil za vse njegovo uspešno delo v prid Združenja in vse trgovine, nato pa mu je v imenu uprave in nadzorstva izročil v spomin skromno darilo v obliki albuma s slikami vseh članov uprave in nadzorstva ter reliefom stare Grofije, ki ga je izdelal akad. slikar g. prof. Albert Sirk, s prigradnimi verzij učitelja g. Franja Roša.

Združenju trgovcev za mesto Celje in njegovemu predsedniku iskreno čestitam k lepemu jubileju požrtvovalnega in uspešnega dela!

Politika

Finis Poloniae?

Ob tragediji, ki se je odigrala zadnje tedne v Evropi in vsled katere je zopet enkrat izginila Poljska republika kot samostojna država z evropskega zemljevida, se mnogokrat citira izrek »Finis Poloniae« (konec Poljske).

Ta vzklik ni nov, ampak ima že svojo zgodovino. Uradna »Südproussische Zeitung« z dne 25. oktobra 1794 je trdila, da je poljski nacionalni junak Kosciuszko v bitki pri Maciejowicah 10. oktobra 1794 zbežal in obtičal v peščenem griču ter da so mu konjaki ustrelili konja izpod telesa in da je bil, ko je skočil s konja, ranjen na zadnjem delu glave. List je trdil, da je bil nato prenešen na štiri kolih v tabor, kjer je izročil sabljo, in pri tem vzkliknil: »Finis Poloniae!«. Iz tega časopisa se je ta vest razširila in prešla v literaturo. Kosciuszko je vsled tega pisal 12. novembra 1803 političnemu pisatelju Louisu Philippu Segurju, ki je bil trditev o tem izreku sprejel v neko svojo knjigo, pisano, v katerem je odločno demantiral, da bi bil kdaj kaj takega vzkliknil. To pismo je zanimivo tudi za današnje čase. Zato ga objavljamo v izvlečku.

Kosciuszko piše:

»Gospod grof!

... Prezrl sem Vam omeniti še neko drugo na nesrečno bitko pri Maciejowicah se nanašajočo okoliščino, ki jo nujno želim pojasniti.

Nevednost ali zlohonost se trudita podtakniti mi izraz »finis Poloniae«, ki bi ga naj bil izrekel onega nesrečnega dne. Toda bil sem prvič že pred koncem bitke skoraj smrtno ranjen in sem prišel šele dva dni potem, ko sem se lahajal v rokah svojih sovražnikov, zopet k zavesti, drugič bi bil tak vzklik, če je že v ustih vsakega Poljaka brezumen in zločinski, tak še bolj v mojih.

Ko sem pozval poljski narod k obrambi zemlje, neodvisnosti, dostojanstva, slave in svobode domovine, je narod dobro vedel, da nisem poslednji Poljak in da z mojo smrtjo, najsi bo na bojišču ali drugod, Poljska ne more prenehati, ne sme prenehati. Vse, kar so Poljaki od tedaj storili v slavnih poljskih legijah, in vse, kar bodo še v bodočnosti storili, da zopet pridobijo svojo domovino, je zadosten dokaz, da, če smo mi vdani bojovníki te domovine umrljivi, je Poljska neumrljiva. Nikomur vsled tega ni dovoljeno izrekati ali ponavljati sramotni izraz: »Finis Poloniae«...

Pariz, 31. oktobra 1803.

T. Kosciuszko.

Znano je, da so Poljaki na Kosciuszku po krivičnem podtaknjenem izreku odgovorili s koračnico neznanega pesnika »Jeszcze Poljska nie zginela.« To himno, ki je znana po vsem svetu, je najprej pela poljska legija, ki jo je zbral Dombrowski leta 1796 pod Napoleonom v Italiji.

Dr. K.

Dva katoliška duhovnika o o politiki tretjega rajha

DNB poroča iz Berlina 27. septembra:

Slovaški ministrski predsednik msgr. Tiso je poslal Hitlerju naslednjo brzojavko: Globoko sem ganjen zaradi prijateljskih besed priznanja, ki ste jih naslovili na slovaški narod, na njegovo vojsko in na mene. Želim vam g. državni kancelar, izraziti našo hvaležnost. Kakor sem to storil dne 13. marca letos, tako vas tudi sedaj ponovno uverjam, da se

ne bo nihče razočaral zastran slovaškega naroda, kdorkoli želi v Evropi zgraditi trajen mir na temelju narodnega napredka. Dejstvo, da ostanemo na nemški strani, je nov dokaz našega prepričanja, da sodelujemo pri pravični stvari in da nismo pozabili, kaj sta Nemčija in njen vodja storila za nas.

Iz Pariza pa javljajo brzojavno istega 27. septembra:

Bivši češkoslovaški minister dr. Sramek je prispel iz Prage v Pariz, kjer je izjavil, da je pobegnil, ker ni mogel več gledati, kako se v češko-moravskem protektoratu preganja katoliška cerkev.

Iz življenja Čehov

V češko-moravskem protektoratu si smejo vojaki nabavljati le toliko življenjskih potrebščin, kolikor jim jih je že v naprej odmerjenih. Kopičenje večjih zalog je prepovedano. Isto velja tudi za njihove rodbine, ki dobijo le toliko živila, kakor je določeno za ostalo civilno prebivalstvo. Zato baje ni utemeljena domneva, da bi zakrivila sedanje pomanjkanje izvestnih življenjskih potrebščin navzočnost dela nemške vojske odnošno njeni nakupi v lastne svrhe.

Vsled vladine odredbe z dne 13. julija 1939 so uvedeni v češko-moravskem protektoratu na vseh poštah napisi in štampiljke poštinih uradov v nemščini in češčini, pri poštinem ravnateljstvu pa samo v nemščini.

Nemško trgovinsko ministrstvo je uvedlo tudi v češko-moravskem protektoratu rodbinske izkaznice za živila. Vsak konzument si mora izbrati svojega trgovca in to javiti občini. Kupovati sme potem samo pri onem trgovcu in sicer na podlagi rodbinske izkaznice. Isto velja tudi za gostilne, hotele, zavode, bolnice, zavetišča itd. Na izkaznici je zabeleženo število oseb, ki se smejo prehranjevati s pomočjo te skupne izkaznice, ki jo mora občina prej kontrolirati. Za prestopke je določena stroga kazen.

V češko-moravskem protektoratu sta bila med drugimi aretirana tudi bivši predsednik senata dr. Soukup in predsednik bivše češke socialnodemokratske stranke Hampel.

Madžarski življenjski prostor

Madžarska propagandna revija »Hungary Quarterly«, ki izhaja v angleščini, je objavila pred kratkim članek Denisa Janossyja pod naslovom »Življenjski prostor Madžarske«. V tem članku čitamo, da so bile »posledice trianonske mirovne pogodbe fatalne za človeštvo, ker sta razkosanji Madžarske in propad habsburške monarhije onemogočila madžarskemu narodu njegovo tradicionalno vlogo med vzhodom in zapadom«. Dalje trdi pisec tega članka, da je bila Madžarska edini kulturni činitelj in predstavnik zapadne kulture v Srednji Evropi in na Balkanu in da se je treba za ves kulturni razvoj slovanskih in ostalih balkanskih narodov zahvaliti protekciji in iniciativi Madžarske. Clankar tudi pravi, da so madžarski magnati podpirali hrvatski in slovaški jezik, a da je bilo ravno tako tudi s Srbi, ki jim je prihajala vsa kultura z madžarskega področja...

Kakor vidimo, je teorija o življenjskem prostoru kakor ustvarjena, da falzificira zgodovino in skali zdrave poglede na sedanost.

Borba proti nezakoničnosti

Po beograjskem listu »Napredu«, ki ga izdaja univ. prof. dr. Mihailo Ilić, posnemamo:

»Ko je bil v naši državi uveden novi politični kurz in so prenehali veljati razlogi, ki so bili merodajni za vmešavanje v posle izvestnih naših korporacij, smo upravičeno smatrali, da je tako vmešavanje končano in zrelo, da se likvidira. Nadejali smo se, da bodo kulturne, nacionalne in socialne institucije, ki so bile prizadete po onih prejšnjih izrednih ukrepih, same zahtevale, da se jim vrne možnost, da prično zopet normalno svoje življenje. Vsi smo s simpatijami spremljali njih napor, da si očuvajo samostojnost v svojem delovanju. Danes upravičeno pričakujemo od njih iniciativo za korake, da se jim vrne prejšnja svoboda za uspešno delovanje. To ni samo moralna potreba, marveč tudi njihova dolžnost. Ne smemo iz brezbržnosti dopustiti, da bi si pridobili stalnost začasni in protizakoniti ukrepi, proti katerim smo prej nastopali. To bi demantiralo

iskrenost prejšnjih naših naporov in upravičevalo vsak izreden ukrep in pritisk v bodočnosti, kar bi imelo v življenju naših kulturnih, socialnih in nacionalnih ustanov nedogledne škodljive posledice.«

Vera in politika

»Delavska pravica«, glasilo kršćanskega delovnega ljudstva, citira naslednje besede papeža Pija XI.:

»Ali naj se katoličani iste dežele združijo v eno samo stranko?

Tega jim ni treba storiti. Katolištvo nudi visoka in zelo dragocena spoznanja za ureditev gospodarskega in političnega življenja. Oblikuje vesti in goji kreposti, ki so nujno potrebne tako javnemu kakor zasebnemu življenju. Obenem pa prepušča človeku skrb in plemenito nalogo, da si poišče načine njih uporabe in rešitve v posameznih primerih spremenljivega vsakdanjega življenja. In v teh posameznih stvarnih položajih, v presoji dejstev in v izbiri sredstev ne more nihče hoteti biti nezmožljiv. Dasi je res, da mora vse oživljati isti katoliški duh, vendar ne more nihče izmed njih nastopiti kot kak izključni predstavnik katoličanstva.

Kaka »katoliška stranka« bi povzročila dvojno škodo, ker bi se na eni strani zdela, da smatra za katoličane druge vrste tiste odkrite vernike, ki ne bi delili njenega političnega mišljenja, in ker bi na drugi strani s svojimi dvomljivimi ali celo pomanjkljivimi nastopi škodovala katoliškemu imenu pri drugih državljanih.«

Pripravimo svoja jadra!

Srce mi poskakuje ob veliki misli, da je Slovincem od nekdanj dana zapoved, naj si ustvarijo svojo srečno domovino. V tem veselju me ne motijo niti naše nesreče niti naše slabosti niti težak korak današnje zgodovine. V globini svojega bitja čutim stoletno pričakovanje tega, kar prihaja. Za zastrtim nebom čaka naš veter, pripravimo svoja jadra!

(E. Kocbek v »Dejanju«)

Komisarji v avtonomnih mestnih občinah

»Delavska politika« poroča, da je pričakovati v bližnjih dneh imenovanje komisarjev v mestnih občinah z lastnim statutom na področju vse države. Doslej so bili imenovani komisarji samo na Hrvatskem. Za imenovanje prihajajo v poštev aktivni ali pa upokojeni sodniki, ki se niti kot upokojenici niso politično vidno udeleževali. Na ta način hočejo onemogočiti nadaljevanje stanja v občinah, ki je bilo ustvarjeno pod Stojadinovićevim režimom, in ustvariti predpogoje za izvedbo svobodnih volitev, kadar bodo razpisane. Te namere osrednje vlade je treba samo pozdraviti, z željo, da bi prišlo po imenovanju komisarjev tudi kmalu do svobodnih in tajnih volitev z uporabo čistega proporca.

× Volitve v senat bodo 12. novembra. V četrtek je izšel v Beogradu naslednji ukaz: V imenu Nj. Vel. kralja Petra II., po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije, so kraljevi namestniki na predlog notranjega ministra in po zaslišanju ministrskega sveta na podlagi čl. 1 in 2 zakona o volitvah senatorjev sklenili: Volitve senatorjev za šestletno razdobje bodo v vsej kraljevini v nedeljo 12. novembra 1939 po določilih zakona o volitvah senatorjev. Dan sklicanja senata, izvoljenega 12. novembra 1939, bo določen s kraljevim ukazom. Notranji minister naj izvoli izvršiti ta ukaz.

× Novi politični zakoni. Ministrski svet je na seji 27. t. m. razpravljal o političnih zakonih in sklenil, da se takoj začne izdelovati volilni in drugi politični zakoni. Ministrski svet je poveril pravosodnemu ministru dr. Lazarju Markoviću nalogo, da sestavi predlog volilnega zakona na podlagi splošnega, neposrednega in tajnega glasovanja po listah in proporcionalnem sistemu.

× Nova vlada v Rumuniji. Predsednik rumunske vlade general Argesanu je podal ostavko. Novo vlado je sestavil Argetoianu.

Zemunska vremenska napoved za soboto 30. t. m.: Delno oblačno, ponekod jasno in hladno vreme.

Kino METROPOL Celje

29. in 30. sept. film

Sestra ali ljubica

Zou - Zou

ki je poln luksuza, razkošnih in pikantnih scen, divnih pesmi in čarobnih plesov, ki jih izvaja JOSEPHINA BAKER

Od 1. do 3. oktobra

TARZAN V HAREMU

Opasne in misteriozne pustolovščine v srcu džungle. Strast sultana Ben Alija

Eleanor Holm

Gleen Morris

Domače vesti

VSEM NAROČNIKOM

ki niso še ničesar nakazali na račun naročnine in ki do 1. oktobra t. l. ne bodo poravnali naročnine, bomo s tem dnem ustavili pošiljanje lista in zaostalo naročnino izterjali.

Uprava »Nove dobe«

— Kazni za razširjevalce lažnih vesti. Uprava policije v Beogradu objavlja dnevno v listih imena onih, ki so bili od uprave kaznovani zaradi razširjenja lažnih vesti in vznemirjanja prebivalstva. Z 20 dnevi zopora so bili kaznovani neki tesar, pekovski pomočnik, natakar, kočijaž in pek. Uprava policije v Beogradu se nada, da bodo prebivalci sami napravili konec temu grdemu početju.

— V južnih banovinah je nad 400.000 Slovencev. Poleg hrvatskega vprašanja ki je bilo pred kratkim rešeno in se bo še izpopolnilo, obstoji tudi slovensko vprašanje. Tu ne gre za vprašanje Slovenije kot take, marveč za Slovence, ki prebivajo v ostalih banovinah Jugoslavije in ki so bili vedno prepuščeni samim sebi in svoji skromni podjetnosti. Statistika nam pove, koliko Slovencev je v banovinah izven Slovenije: banovina Hrvatska (velik del gozdnih delavcev, delavcev ostalih strok, mornarji, obrtniki, trgovci in uradniki) 138.500; dunavska banovina (razni delavci, obrtniki in uradništvo) 82.000; moravska banovina (rudarji, steklarji, kovinarji itd.) 54.800; vardarska banovina (poljedelci, delavci in uradništvo) 49.300; drinska banovina (uradništvo, delavci in ostali poklici) 35.950; vrbaska banovina (rudarji, lesni delavci, zasebniki in uradniki) 17.000; zetska banovina (uradništvo in ostali poklici) 7.250; uprava mesta Beograda z Zemunom in Pančevom (večinoma uradništvo, delavci in obrtniki) 21.200. V celem imamo torej 407 tisoč naših ljudi v banovinah izven Slovenije, a v to številko ni vštet vojaštvo in orožništvo. To je lepo število, ki da mnogo misliti.

— Ravnateljstvo SUZOR-ja razpušče. Minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Budisavljević je podpisal odlok, s katerim je ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu razrešeno. Za komisarja je postavljen bivši veliki župan dr. Juraj Gašparac.

— Pocenitev soli. Upravni odbor samostojne uprave državnih monopolov je izdal odlok, da se zniža cena soli za ljudsko hrano in sicer: a) kamene soli v zrnicih, morske debele in drobne ter v briketih kakor tudi jodirane soli od 2.50 na 1.50 din za 1 kg; b) kamene zmlate ter morske zmlate soli od 2.75 na 1.50 din za 1 kg; da se znižajo prodajne cene denaturirane živinske soli in sicer morske sušene, drobljene in v briketih od 1.25 na 0.50 din za 1 kg, morske kamene zmlate pa od 1.50 na 0.50 din za 1 kg; da se poviša cena sušene soli za industrijske namene od 0.60 na 0.75 din za 1 kg.

— Članom Vodnikove družbe! Se pol drugi mesec, pa bodo izšle letošnje knjige Vodnikove družbe. Letošnji knjižni dar obsega sledeče knjige: ilustrirano Vodnikovo pratiko za leto 1940., povest znanega pisatelja Ivana Albrehta »Nebogori«, kriminalno povest mlade pisateljice Ljube Prennerjeve »Neznani storilec« in ilustrirano poljudno - medicinsko knjigo zdravnika - specialista dr. Janka Hafnerja »O boleznih ušesa, nosa in grla«. Lep književni dar za borih 20 dinarjev. Ne zamudite te lepe prilike! Brž se včlanite pri svojem poverjeniku in ne pozabite opozoriti na ta književni dar

tudi svoje znane in prijatelje — ali pa se prijavite pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani, Knaflejeva 5. Lahko pa kupite na poštne uradu položnico in nakažete znesek 27 din, t. j. 20 din članarine in 7 din za odpreme stroške. Na položnico napišite Vodnikova družba v Ljubljani, Ljubljana, št. 14.520.

»Kako naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi« je naslov brošure, ki jo je spisal inž. Stan-ko Dimnik in jo je izdal in založil Kom-ite tehničnega dela v Ljubljani. Brošura vsebuje praktična navodila za napravo zaklonišča pred letalskimi bomba-mi. Stane 5 din in se dobi v vseh knji-garnah.

»Mali gospodar«. Osrednje društvo rejcev malih živali za Slovenijo s sede-žem v Ljubljani je pričelo izdajati svo-je glasilo z imenom »Mali gospodar«, ki bo izhajalo mesečno. »Mali gospodar« je strokovni list za rejce malih živali in bo skušal zajeti življenje in delovanje revnejših slojev, t. j. malih posestnikov, obrtnikov in delavcev. Pravkar je izšla prva, propagandna številka tega novega lista z naslednjo zanimivo vsebino: Ing. Anton Greif: Naš program. Tit Grčar: Misli. Leopold Pajk: Tudi mladina mora sodelovati. Dr. Sime Žibert: Reja sred-njih in malih domačih živali z narodno gospodarskega stališča. Franc Pengov: Nekaj načelnih misli o našem perutni-narstvu. Posavec: Gospodarske koristi perutnine — kokoši, rac, gosi in pura-nov. Leopold Paljk: Kokoši se golijo. J. Ahčan: Higiena v pretninarstvu. Ivan Srčnik: Ali se splača rediti do-mače kuncce? Ivan Petelin: Golob. D-ra-go Grābnar: Zatrmo golobe! Janko Hladnik: Kaj pa kozjereja? Franc Wer-nig: Redilnost in uporabesnega listja za krmo. Dr. Janko Koben: Veterinar-ski kotiček »Malega gospodarja«. Rafa-el Kampuš: Angorska volna.

Celje in okolica

c **Zaključek tiskovne tožbe proti inž. Gvidonu Mayerju.** Gostilničarska pivovarna v Laškem je vložila proti inž. Gvidonu Mayerju tiskovno tožbo zaradi raznih letakov in izjav v listih proti Go-stilničarski pivovarni. Zadevna razprava je bila določena za danes pri okrožnem sodišču v Celju. Razprave pa ni bilo, ker je bila pred tem dosežena poravnava.

c **Navodila za vaje za obrambo pred zračnimi napadi** in sicer za dnevne in nočne vaje sta izdala mestno poglavar-stvo v Celju in krajevni odbor za zaščito pred napadi iz zraka. Navodila so bila razdeljena po vseh hišah in so tudi jav-no nabita. Opozarjamo vse prebivalstvo brez izjeme, da prečita ta navodila in se v primeru dnevne ali nočne vaje točno ravna po njih.

c **Koncert vojaške godbe.** Celjska vo-jaška godba je pripravila pod vodstvom kapelnika g. Petra Fabijanovića v soboto zvečer v mali dvorani Celjskega do-ma koncert v korist Rdečega križa. Vo-jaška godba je nudila lep umetniški užitek ter je žela za svoje precizno in do-vršeno izvajanje splošno odobravanje.

Breda:

Narodni običaji iz okolice Gračanice v Bosni

V Bosni je ohranil narod poleg svo-jih pestrih narodnih noš tudi mnogo le-pih običajev, ki jih drugod ne najdete. Ti običaji imajo deloma globlji simboli-pomen, drugi pa služijo samo v zabavo. V naslednjem vam bom opisala tu-kajšnje konjske dirke, ki jih prirejajo spomladi, poleti in v jeseni ob nedeljah popoldne in so združene z narodno ve-selico. Tekmo priredi premožnejši mu-slimanski kmet, ki je zadovoljen s sna-ho, ki mu jo je pripeljal sin v hišo. Po bližnji in daljni okolici se naglo razve, da namerava n. pr. Hadži-efen-dija prirediti prihodnjo nedeljo konjsko dirko. Ze mnogo pred napovedano uro se zbere na določenem prostoru na cesti velika množica ljudi, ki nudi v svojih orientalskih oblačilih prav zanimivo sli-ko. Posebno skupino tvorijo fantje, ki držijo na povodcih svoje dorate (rjavce) in zekane (belce).

Zabavo pričenjajo moški s tekom. Gruča fantov pa tudi starejših mož se ra dano znamenje zapodi proti cilju. Na vsaki strani ceste stoje gledalci, ki

Koncert pa je bil žal le srednje obiskan. Celjani bi bili morali pokazati pač več razumevanja za ta koncert, zlasti ker je bil prirejen v korist Rdečega križa, ki ga je treba v teh časih še prav po-sebno podpirati.

c **Zahvala.** Sreski odbor Rdečega križa v Celju se iskreno zahvaljuje vsem in vsakomur, ki je pripomogel k lepemu uspehu v tednu Rdečega križa. Posebno se zahvaljuje komandi mesta za dva brezplačna promenadna koncerta vojaške godbe in prebivalstvu mesta Cel-lja, ki je v tednu Rdečega križa izka-zovalo društvu svoje razumevanje in naklonjenost. Teden Rdečega križa je bil zaključen v soboto 23. t. m. s koncertom vojaške godbe v Celjskem domu v kor-ist Rdečega križa. Odbor izreka kapel-niku g. Petru Fabijanoviću svoje pri-znanje in najlepšo zahvalo.

c **Sokolsko društvo Celje - matica** opozarja, da bo vpisovanje za vse oddel-ke zaključeno v soboto 30. t. m. Po tem roku ne bo sprejemalo nikogar več k telovadbi.

c **Redna telovadba starejših bratov sokolskih društev Celja - matice** in Ce-lja I se bo pričelo v torek 3. oktobra ob 18.30 v telovadnici v Sokolskem do-mu v Gaberju. Pridite vsi! Sprejemajo se tudi novinci.

Vsako soboto in nedeljo

in nadalje vsako soboto in nedeljo sveže domače koline

Vabi gostilna „PRI MOSTU“ v Celju

c **Uradni dan Zbornice za TOI** za Ce-lje in okolico bo v torek 3. oktobra od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

c **Glasbena Matica v Celju.** Ker je bil rok za vpis v glasbeno šolo naknadno podaljšan, se novi in stari gojenci še vedno sprejemajo.

c **Celjski šahovski klub** je otvoril novo sezono v sredo zvečer z brzoturnirjem za prvenstvo v mesecu septembru. Pr-venstvo si je priboril talentirani šahist osmošolec Jože Černelč z 9 točkami iz-med 10 dosegljivih. Sledijo gg. inž. Sa-jovic, Schneider, prof. Tavčar in drugi.

c **Dr. Stjepan Ivčić** v Celju zopet redno ordinira.

c **Uredba o zatiranju draginje in proti brezvestni špekulaciji.** Združenje trgo-vecv za mesto Celje objavlja: Ravno-kar je izšla nova uredba o zatiranju dragin-je in brezvestne špekulacije. Opozar-jamo vse svoje članstvo na to velevažno uredbo, ki je bila že objavljena v dnevnem časopisju in v »Trgovskem listu« dne 25. septembra 1939 št. 103. Zaradi poznejše kontrole še posebej opozarjamo na določbo čl. 6, da mora vsakdo, ki prodaja življenjske potrebščine in ostalo blago v trgovini, na tržišču ali na drugem mestu, na vidnem mestu posa-mič ali v skupnem ceniku označiti cene posameznih predmetov, tako da jih lahko jasno vidi vsakdo. Za življenjske potrebščine (ljudsko hrano) se po tej

tekmovalce z glasnimi, živahnimi klici, zvižganjem in ploskanjem vzpodbujajo k čim večjemu naporu. Spočetka ni vi-deti, da bi se tekmovalci posebno po-trudili, šele proti koncu se razvije med njimi ogorčena borba za prvo mesto. Zmagovalec dobi za nagrado srajco ali kakšno drugo praktično darilo.

Ko je končano, se prično konjske dir-ke. Množica je vznemirjena; vsa nestrp-na pričakuje začetka. »Boš videl, da bo danes Vidra prva«, reče Omer. — »Jaz bi preje rekel, da bo Alat«, mu opreka Ibro. Konji so medtem že pripravljeni. Na strel iz samokresa jih fantje izpu-ste in poženje same po cesti. Publika, ki stoji ob progi, je navdušena. Skače, kriči, zvižga.

Včasih tekmuje po 15 konj naenkrat. Zanimivo je opazovati njihove napore. Videti je, da živali razumejo, za kaj gre, in se z vnemo borijo za prvo me-sto. Na cilju so lastniki konj, ki seveda z veliko nestrpnostjo pričakujejo izid. Lastnik zmagovalca dobi 2 m platna in 4 lepo vezene robce. Tudi naslednji trije dobijo po kakšno darilo.

Po tekmi je zabava za mladino. Dekle-ta, ki so se seveda praznično oblekla in nakitila z dukati, se primejo za roke, sklenejokrog in hodijo počasi v krogu. Okoli stoje fantje. Vsak ima cigareto v roki. Ko pride mimo fanta dek-le, ki mu

uredbi smatrajo jedi, pijače in živinska hrana, obleka, obutev, kurivo in raz-svetljava, poljedelske naprave, poljedel-sko orodje in ostala sredstva, ki so po-trebna za kmetijsko proizvodnjo, po-gonski material, gradbeni material, sta-novanja in lokali, drugi predmeti nujne potrebe, material in orodje za izdelavo prej imenovanih predmetov. Uredba ob-sega med drugim tudi prepoved kopiče-nja blaga, način prodaje na trgih in sejnih, prepoved dogovorov zaradi zvi-šanja cen, dopustni običajni trgovski dobiček, odbore za zatiranje draginje, najemnine lokalov in stanovanj, kazni, ki so zelo občutne itd. Opozarjamo svoje članstvo, da si to uredbo preskrbi in se ravna po njenih navodilih.

c **Odpiranje in zapiranje trgovin.** Združenje trgovcev za mesto Celje spo-roča: V zadnjem času se množijo pri-tožbe, da se vsi trgovci v območju celjs-ke mestne občine ne drže odpiralnega in zapiralnega časa v smislu naredbе o odpiranju in zapiranju trgovin. Tako nekateri odpirajo svoje lokale prezgodaj, posebno v jutranjih urah, drugi zopet zapirajo trgovine po določenem času. Da v bodoče ne bo več povoda za pritožbe, prosimo in opozarjamo članstvo, da kar najtočneje upošteva odpiralni in zapiral-ni čas, ki je sledeč: trgovine v celjski mestni občini naj se odpirajo ob pol 8. in 14., zapirajo pa ob pol 13. in 18. od-nosno ob sobotah in dnevih pred praz-niki ob 19. Samoobsebi je umevno, da mora ob nedeljah in praznikih delo v trgovinah počivati.

c **Opozorilo glede poslovnih knjižic.** Združenje trgovcev za mesto Celje opo-zarja svoje članstvo, da morajo vsi na-meščenci brezpogojno imeti poslovne knjižice, za kar so oni, kakor tudi delo-dajalci odgovorni. Prosimo torej član-stvo, da nemudoma ukrene, da si vsi tr-govski pomočniki in pomočnice ter tr-govski vajenci in vaječke čimprej nabavijo omenjene knjižice pri združenju, ker ne sme ob koncu leta nihče ostati brez knjižice, brez poslovne knjižice pa tudi ne sme biti nihče sprejet v službo. Poslovna knjižica stane 10 din, vsakdo pa mora prinesiti s seboj dve novejši fo-tografiji in vse potrebne dokumente.

c **Poučno - zabavni izlet v Slovenske gorice in Prekmurje.** V nedeljo 8. okto-bra bi se odpeljali izletniki ob 6. zju-traj izpred kolodvora v Celju, si ogle-dali slovečo cerkev na Ptujski gori, v Ptujmuzeju, se ustavili v Ljutomeru, bi obedovali v Murski Soboti, obiskali Radence, obéudovali razgled s Kapele, se peljali skozi Sv. Trojico v središče Slov. goric in St. Lenart, od tam proti domu skozi Maribor. Voznina z udobnim avtobusom znaša za osebo 60 din. Izlet bo, če bo dovolj prijavitelcev. Prijave sprejema Putnik v Celju. Tam si je mo-goče ob vplačilu voznine v avtobusu iz-brati mesto. Tam se dobijo tudi sicer vse informacije.

c **Otrok je izginil.** V četrtek popoldne je izginil od svojega doma v Čretu pri Celju triletni Martin Čretnik, sinček Matilde Čretnikove v Čretu št. 23. De-

ček ima svetle lase, je krepko razvit ter ima na sebi mornarsko obleko, rdečo dalmatinsko čepico, visoke čevlje in sive nogavice. Kdor bi kaj vedel o dečku, naj to javi teharski občini ali pa orož-niški postaji v Storah.

Med. univ.

dr. Drago Mušič

zdravnik

je otvoril ordinacijo za splošno prakso (Röntgen) v Celju, Cankarjeva c. 7/I, Telefon 264 — Ordinira (začasno): od 8. — 9. dop. in od 1. — 3. pop.

c **Vsi lastniki orožnih listov**, ki še ni-so plačali banovinske takse na orožne li-ste, se pozivajo, da plačajo banovinsko takso takoj pri predstojništvu mestne policije v Celju v sobi št. 42. Vsakdo naj prinese s seboj za vsako orožje ba-novinski kolek za 25 din.

c **Po bratovem pogrebu je podlegel kapi.** V torek zjutraj se je odpeljal 78-letni poštni poduradnik v p. g. Jože Deleja iz Celja v Mozirje na pogreb svo-jega brata, 83-letnega posestnika in te-sarskega mojstra Antona Deleje v Mo-zirju. Jožetu Deleji je dopoldne med po-grebom postalo slabo, a je kljub temu vztrajal do konca. Ko se je vračal s pokopališča in prispel do svoje rojstne hiše, se je onesvestil. Zadel ga je kap in je na mestu izdihnil. V četrtek do-poldne so ga položili na mozirskem po-kopališču k zadnjemu počitku. Pokojni je služboval dolgo vrsto let v Celju. Tu je ostal tudi po upokojitvi. Do svoje smrti je bil mladeniško čil in poln ve-drega humorja. V Celju je bil splošno znan in priljubljen. Bodi mu ohranjen lep spomin, svojem naše iskreno sožalje!

c **Umrla je** v četrtek zjutraj zadeta od kapi posestnica ga. Ivana Okornova v Smarjeti pri Celju. Pogreb bo v soboto ob 9. dopoldne iz Smarjete na poko-pališče v Vojniku. Pokojni bodi ohran-jen lep spomin, svojem naše iskreno sožalje!

c **Zetev smrti.** Na Krekovi cesti 23 je umrla v nedeljo v starosti 82 let zaseb-nica ga. Ana Marija Sprungova, mati soproge vrtnarskega mojstra ge. Barba-re Zelenkove v Celju. V soboto je umr-la v Mestnem zavetišču 80-letna zaseb-nica Neža Fabjanova, roj. Perdihova, v celjski bolnici pa je umrl posestnik Franc Iglar od Sv. Lenarta nad Laškim. Pokojnim bodi ohranjen blag spomin, svojem naše iskreno sožalje!

c **Kronika nesreč.** V Smartnem v Rož-ni dolini je padel 30-letni delavec Jakob Trobiš pri nakladanju lesa ter se poško-doval po glavi in si zlomil desno roko v ramenu. V Westnovi tovarni v Ga-berju je v soboto popoldne stroj zgrabil 19-letnega delavca Stanka Jagodiča iz Trnovelja za levo roko in mu zmečkal palec. V St. Juriju ob juž. žel. si je 34-letni posestnikov sin Josip Kukovič doma pri padcu zlomil desno roko v ra-menu. Ko je vozil 58-letni preužitkar Jakob Krašek od Sv. Krištofa pri Laškem v soboto s parom volov po cesti, sta se vola splašila in sta zdirjala po

Pride žena k pletilcu in reče: »Daj — Boga ti — ispleti mome sinu belicu.« In ko ona »kohveniše«, t. j. pije črno kavo in malo pokramlja, je čepica že gotova. Musliman ne sme biti nikoli go-loglav. Majhni dečki sicer navadno ne nosijo čepic, zato pa imajo dolge lase, ki jim segajo do ramen, tako da je težko ločiti po obrazu fanta od deklice.

P. St.:

V mlinu

V mlinu ob potoku pod vasjo živijo tri glave treh rodov. Vsi nekam hrepi-jo in trpijo po svoje, mlin pa jim poje svojo pesem, kadar se nabere v soteski dovolj vode, kar pa je večinoma le v jeseni. Ko ljudje požanjejo, prine-sejo žito še v mlin, pozneje si ga sami meljejo v gluhih nočeh na žrmljah. Monotono brnijo žrmlje kar polovico noči, roke se vrte kar iz navade v kro-gu, četudi so oči zaprte in skuša vse ostalo telo počivati za trud naslednje-ga dne. V potoku pa pozimi zamrznejo vode, pomladanske povodnji zamašijo jez in poletna vročina potok izsuši. Le kak dan v tednu se nabere še dovolj vode, da more mlinar mleti za se in za posebno nepotrpežljive sosedje. Kadar pa mlin stoji, takrat kmetujejo mlinarji,

cesti. Krašek je padel pod voz. Kolesa so šla čezenj ter mu zlomila desno nogo in ga poškodovala po hrbtu. V Petrovčah je padel 15-letni delavec sin Franc Mirnik s kolesa in si zlomil levo roko v zapestju. Pri padcu s kolesa sta se v nedeljo ponesrečila 48-letni zdraviliški vratar Ivan Koritnik iz Laškega in 15-letni mizarški vajenec Martin Kolarič z Dola pri Hrastniku. Koritnik si je zlomil levo roko v ramenu, Kolarič pa je padel na cesti v Šmarjeti pri Rimskih toplicah ter si prebil čeljust in izbil več zob. Istega dne si je šestletni sinček geometra Stanko Perčič v Celju pri padcu zlomil desno roko v zapestju. Na Rečici ob Savinji je padla enoletna hčerka krojaškega mojstra Milica Piklova v nedeljo doma v stanovanju in si zlomila desno ključnico. V Šmarju pri Jelšah je padel 13-letni posestnikov sin Jakob Silkovič v nedeljo s slive in si zlomil levo roko v ramenu. Ko je gnal 17-letni mesarski vajenec Vladimir Ivekovič iz Celja v torek telico po cesti v Laškem, ga je dohitel neznan avtomobil in ga podrl na tla. Ivekovič je dobil občutne poškodbe na glavi in desni nogi. V Juvanju pri Ljubnem je padel enoletni dninarjev sinček Ivan Naglič doma čez prag in si zlomil levo roko. V Rogiški Slatini si je 29-letna steklarjeva žena Ana Senečičeva pri padcu doma nalomila desno nogo nad gležnjem. Ko je 39-letni posestnik Franc Zvipelj z Rečice ob Savinji nalagal v torek hmelj na voz, mu je bala spodrsnila. Zvipelj je padel z voza in si zlomil levo ključnico. V četrtek je zgrabil 17-letnega Bogdana Zupana iz Lok pri Trbovljah, ki je zaposlen v Haukovi opekarni v Trbovljah, stroj za levo nogo in mu jo hudo poškodal. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

c Zrtve napadalcev. V nedeljo so neznanči v Marijagradcu pri Laškem s kosami napadli 25-letnega posestnikovega sina Miho Oprešnika in 24-letnega brezposelnega delavca Franca Terška iz Laškega. Oprešnik je dobil poškodbe na glavi, vratu in desni roki, Teršek pa na levi strani prsnega koša in levi roki. Ko se je vračal 21-letni dninar Karel Pirnat od Sv. Jurija ob Taboru v nedeljo proti večeru s kolesom domov, ga je v Lokah napadel neki moški in ga večkrat zabolil z nožem v hrbet. Poškodovance so oddali v celjsko bolnico.

c Dijaška kuhinja v Celju bo imela svoj redni letni občni zbor v petek 6. oktobra ob 18. v klubski sobi Celjskega doma. Dnevni red običajen.

c Jesenski plemenski sejem bikcev rodovniškega porekla sivopšenične pasme bo 3. novembra v St. Juriju ob juž. žel. **c Podpornemu društvu za revne učence na drž. realni gimnaziji v Celju** je daroval g. Karlo Sancin, ravnatelj Glasbene Matice v Celju, 50 din namesto cvetja na krsto odvetnika dr. Friderika Zanggerja.

c Olepševalno in tujsko prometno društvo v Celju se najlepše zahvaljuje Družstvu trgovcev za mesto Celje ter Hranilnici dravske banovine in Ljudski

posojilnici v Celju za izdatno denarno podporo z željo, da bi darovalci našli obilo posnemovalcev.

c Zdravniško dežurno službo za člane OUZD bo imel v nedeljo 1. oktobra zdravnik dr. Drago Hočevar v Kolenčevi ulici.

Iz občinstva Celjska površnost

Prejeli smo:

V Vašem cenj. listu je v št. 39 z dne 22. IX. 1939 pod zaglavjem »Iz občinstva« izšel dopis »Celjska površnost«.

V tem članku trdi pisec, da je celjska mestna občina izdala ličen prospekt za Celje ter gornjo Savinjsko in Logarsko dolino. V dopisu pravi, da je prospektu priloženi vozni red železnice in avtobusov in da je poleg mnogih netočnosti v pogledu celjskih avtobusov in njihovih prog neverjetno površno prepisan tudi železniški vozni red, ki pri odhodi vlakov iz Celja ne navaja vlaka, ki odhaja ob 6.56 proti Zidanemu mostu. Dopis končuje z opazko, da bi Celje v tujem prometu rado imelo neko vlogo, pa izdaja take neodpustljivo površno sestavljene prospekte.

Piscu tega dopisa očitno ni znano, s kakimi težavami se je bilo treba boriti in koliko nesebičnega dela je bilo treba, da je bil prospekt sestavljen in izdan.

Zaradi pojasnila je treba ugotoviti, da prospekta ni izdala mestna občina celjska, temveč da je izdala ta prospekt mestna občina skupno s Tujsko prometno zvezo v Mariboru in »Putnikom« v Beogradu. K stroškom prospekta, ki so znašali precejšnjo vsoto, je mestna občina prispevala manj kot četrtino, ostale stroške pa so krile razne tujske prometne organizacije, zdravilišča, hoteli in penzije ter Slovensko planinsko društvo.

Prospekt sam po sebi je po svoji spretni sestavi in okusnih slikah pač delo, kakršnega o našem lepem mestu in naši lepi Savinjski in Logarski dolini doslej še nismo imeli. Mirno lahko trdimo, da je prospekt sestavljen tako, da v tujem prometu vsakemu tujcu in turistu dostojno in prav reprezentativno predstavlja naše mesto z lepo okolico. Ni dvoma, da je ta prospekt odlično zamašil vrzel, ki je obstojala, in je na ta način pripomogel, da se bo tujski in turistovski promet pri nas dvignil, kar bo v prid vsem slojem prebivalstva.

Vložek glede železniških in avtobusnih zvez je le priloga prospektu, ki se vsako leto menja. Navadno opozorilo, da je izpuščena ena zveza vlaka, bi bilo zadostovalo, da se taka napaka, ki s prospektom samim nima nobene zveze, popravi. Pisec dopisa bi bil boljše storil, če bi bil izrekel pohvalno besedo onemu, čigar zasluga je, da je bil ta lepi, reprezentativni prospekt za Celje ter gornjo Savinjsko in Logarsko dolino izdan, namesto da je napako v prilogi razblinil tako, kakor da bi bil ves prospekt ogledalo »celjske površnosti«. —c.

radi svoje neobglenosti. Le kadar pride kak ženin odkod, takrat so potice na mizi, teče še vino, kakor ga je šmarnica dala... Za delavnika in starega pa ni priboljška pri hiši. Še huje, stari se boji, da bi mu ne bilo zavdano na vsem lepem, kajti ni napravil še testamenta. Brez testamenta bi pa dobila mlin in zemljo le njegova hči. Odtod njegov strah in večna žalost v mlino...

P. ST.:

Psiček košate gospe

Na naši postajici se je sprehajala košata gospa, kadila cigarete, se poigravala s kuštravim psičkom in očitno čakala na vlak. Videti ji je bilo, da je prišla z gorice, kajti razigrano se je vrtela, da se je morala nekajkrat nasloniti na ograjo, ker bi bila sicer omahnila. Tudi psiček je bil dobre volje, živahen in skoraj že divjlj. Kmalu so se jeli nabirati na postajici še drugi ljudje in košata gospa je postala zgovorna ter povpraševala po domu in domačih razmerah skoraj vsakega poedinca. — Le starejši mož ni prišel v njeno bližino, le njemu je bilo tako hudo pri srcu, da bi ga rnil, kdor bi ga ogovoril, kaj šele vprašal po njegovih doma... Slučaj je pa hotel, da je vstopil v isti vagon, ka-

Iz naših krajev

Laško

Resnična dejstva iz zgodovine laškega gasilstva

(Dalje)

Precej poroča pokojni Valentinič o 50-letnici gasilske čete v Laškem, ki jo je praznovala v dneh binškošnih praznikov 15. in 16. maja 1921. Na predvečer glavne slavnosti so imeli gasilci baklado po mestu. Ob tej priliki je sodelovala tako zvana Windischeva kmečka glasba, ki je priredila v ranih urah drugega dne budnico. Drugi dan je bilo razvrtje novega gasilskega prapora, ki mu je kumovala ga. Aneta Elsbacherjeva. Pri tej slavnosti je pozdravil gasilsko četo kot zastopnik politične oblasti dr. Zuzek, pred hotelom »Savinjo« pa je imel nagovor kot zastopnik občine g. Konrad Elsbacher, veletrgovec v Laškem. Prapor je blagoslovil dekan g. dr. Kruljc, ki je imel na Slomškovem trgu versko opravilo, gospodične Krenerjeve pa so takrat okrasile in opremile oltar. Pri blagoslovitvi prapora so bile družice ga. Reja Rybačeva, ga. Anda Pirkmajerjeva, ga. Ema Goljeva, Olga Oračeva in Pavla Sušterčkova. Vse so se dale na dvorišču laške graščine slikati s praporom v sredini in z nekaterimi domačimi gasilci v krogih. Družice mladenke so bile: Erna Majcenova, Vida Derganova, Sonja Elsbacherjeva, Fanika Tadinova, Slavka Osolinova, Mici Kokolova in Jožica Oračeva. Novi prapor je veljal 18.000 kron in vendar so imeli gasilci po prireditvi še 4000 kron čistega dobička. Popoldne je priredila četa v kopalniškem parku veliko veselico. V veseljih šotorih so se takrat izkazale ge. Vera Derganova, Amalija Drobničeva, Rozina Ferencakova, Marija Haasova, Marija Osolinova, Josipina Zelič in Marija Tadinova. Te slavnosti so se udeležile tudi čete Trbovlje, Hrastnik, Dol, Cven, Prevalje, Ljubljana, Rogatec, Slov. Bistrica, Zalec, Gaberje, St. Jurij, Sevnica, Radeče, Loka, Varaždin in Zagreb (skupno 235 mož). Sodelovala je železničarska godba z Zidanega mosta.

To je zadnje poročilo Valentiniča o laških gasilcih. Razne druge dogodke iz Laškega je sicer še pisal l. 1922.; dne 12. novembra 1922 pa je ta zaslužni mož za vedno zatislil oči.

Od funkcionarjev laške gasilske čete iz leta 1930. pa smo dobili poročilo o 60-letnici, ki so jo praznovali tudi dva dni in sicer o binškošnih dne 8. in 9. junija 1930. Imeli so prav tako baklado in budnico, na trgu pa versko opravilo. Pozdravne govore v imenu oblasti sta imela sreski načelnik g. dr. Pinkava in župan g. dr. Roš, izmed gasilcev pa gg. Turk in Guček. Takrat je bila blagoslovitev gasilskega avtomobila, blagoslovitev motorke pa je bila že prejšnje leto.

mor je prinesla tudi košata gospa svojega psička, in bil priča, da je kupila košata gospa tudi za psička vozno karto... Obrnil se je v okno in solze so mu stopile v oko... Doma mu leži sin in sam gre zanj k zdravniku... Koliko boljše bi bilo, da bi se z njim peljal k zdravniku tudi sin, pa v hiši ni denarja za dve karti... Bog ve, če bo mogel zdravnik iz očetovega pripovedovanja ugotoviti bolezen in dati pravo zdravilo. Poleg pa se vozi gospa, ki rada plača vozni listek za svojega psička in ji ni nič težko... In v duši mu je vstalo vprašanje, če je tako prav... Ni poslušal veselih razgovorov, le enakomerni udar železniškega voza mu je odgovarjal: Ni prav, ni prav, ni prav...

P. St.:

Mož, ki je ukradel otroka

Naenkrat, kakor da je izgubila vsa vas glavo: vsi ljudje so se razkropili na vse strani, klicali in vpili, da se je slišalo daleč v drugo vas... Pa saj je bilo res docela nenavadno, da je izginil iz vasi ob belem dnevu otrok, deček skoraj desetih let. Najprej so mislili, da se je skrnil, pozneje, da se mu je kaj primerilo. Preiskali so vse kote, a ga niso našli nikjer. Sele čez dolgo je povedala neka

Prvotna cena avtomobila je znašala 9.000 din. Zaradi popravila, ki ga je morala izvršiti tvrdka prodajalka iz Celja, pa je padla cena na 5.000 din. Motorko so nabavili iz Prage za 43.000 din. Takrat je bil načelnik Adolf Majcen, blagajnik Ignac Gnidica, tajnik Franc Peterel, orodjar Ivan Perger in poveljnik Josip Sipek. Propaganda za proslavo 60-letnice je bila izredno velika; samo lepakov in vabil so izdelali nad 40 kg. Zato ni čuda, da se je takrat zbralo v Laškem rekordno število gasilcev, blizu 2000, kolikor jih morda nikdar več ne bo v Laško. Praporov je bilo 15. Mnogo gasilcev je moralo prenočevati v starem poslopju »Kamenit«. Samo hotel Igričnik je imel takrat nad 80 gasilcev na hrani. Zastopane so bile skoraj vse čete iz Slovenije. Na Lavi je nastopilo nad 1200 telovadcev. Popoldne je bila v kopalniškem parku veselica, pri kateri sta sodelovali dve godbi: »Zarja« iz Ljubljane in železničarji z Zidanega mosta. Znameniti Majcnov »cirkus« je v pišli uri prinesel gasilec lepe tisočake. Tedanja prireditve je bila za mesto Laško res nekaj impozantnega in nenavadnega. (Dalje prih.)

I Zadeli smo v živo... Zadnjič smo med drugim poročali, da misli četvorica ustanoviti v Laškem novo trgovino. Gospodje pa bi radi vedeli, odkod naše informacije. Tako se sedaj samo pripravajo med seboj, kdo je »Judež Iškarijot«. Neki trgovec grozi z ostavko na mesto občinskega odbornika. Neki akademik se je v neki trgovini težko nesporazumel z vodjo, ker mu nikakor ne more dati jamstva za dosego službenega mesta. Po prodajalni mizi so ropotale pesti, ker ne gre vse tako gladko, kakor nekateri gospodje računajo. Če Bog da, bomo izvedeli še marsikaj. Tajna radijska postaja dobro deluje...

I Nečuvno postopanje. Ze večkrat smo poročali o brezbriznosti stanovalcev ob marijagraški ulici, toda brez uspeha. Pred 14 dnevi so šli po glavni ulici trije letoviščarji. Tik pred hišo, kjer je prodajalna »Bates«, je pljusnila z okna voda iz umivalnika na ulico. Letoviščarji so se zelo zgražali nad toliko brezobzirnostjo. Letoviščar, ki je opazil v roki sluškinje posodo, ji je ogorčen zaklical: »E, vi, bacite još umivaonik dole!« Neki domačin je bil slučajno priča tega dogodka. Vprašujemo: Ali so taki dogodki v interesu tujskega prometa?

I Nehalo je utripati srce vzorne žene in matere. V noči od petka na soboto je v ljubljanski bolnici po težki operaciji v 53. letu starosti nenadno premislila ga. Terezija Pirtoškova, soproga g. Josipa Pirtoška, finančnega preglednika v pok. Pokojna je izhajala iz znane Cebularjeve rodbine iz Tekavčevega pri Rogiški Slatini. Vsi Laščani so jo poznali kot blago in dobrodušno ženo.

beračica, da je videla takega in takega dečka iti preko polja s starim, bolehnim in slabo oblečenim možem... In vsa vas se je dvignila, da ga dohiti in mu odvzame otroka ter ga kaznuje, kakor pač zasluži tat, ki je ukradel otroka...

In res so ga dohтели in pripeljali z dečkom vred na njegov dom. Izkazalo pa se je, da bi bilo boljše, če bi ga ne bili dohтели. Mož je bil otrokov oče...

Po dolgotrajnih in muke polnih potovanjih je prišel vendarle iz vojnega ujetništva. Niti domača zemlja, niti mlada žena, nič ga ni vleklo domov s tako silo, kakor misel na sinka, ki ga je bil zapustil še v zibelki, ko je odšel v vojno. Ko pa se je bližal tuj in nepoznan svojemu domu, je poizvedoval o svojem domu. Izvedel je, da so prišla poročila, da je mrtev, izvedel, da se mu je žena poročila drugič in da bi prinesel nesrečo, če bi se dal spoznati. Sreča mu je bila mila, da je našel sinka nedaleč od doma in ga zvalil seboj. Deček mu je rad sledil, saj je čutil, da je doma vedno le na poti otrokom drugega očeta. Oče je hotel dečka odpeljati, skrbeti zanj v svoji revščini, samo da bi bil sin njegov... Pa ni šlo: njegova nesreča je bila prevelika, da bi ne pokopala še drugih pod seboj. Zato so ga našli in pripeljali nazaj, da ubije še srečo, ki je rasla na razvalinah njegovega trpljenja...

Svojim otrokom je bila vzorna mati. Pred štirimi tedni se je podala v Ljubljano na težko operacijo, ki jo je dobro prestala, prav tako tudi kritične dneve po operaciji. V petek ponoči pa je nenadno izdihnila. Zapušča hčerki Mileno in Nado in sina Branka. Vest o smrti ge. Terezije Pirtoškove je globoko presunila širok krog njenih znancev. Vsi sočustvujejo s Pirtoškovo družino. Pokojno so pokopali v ponedeljek popoldne na pokopališču v Braslovčah. Pogreba se je udeležilo mnogo Laščanov. Pokojni bodi ohranjen lep spomin, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

1 Kino Laško. V soboto 30. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 1. oktobra ob 16.30 in 20.30 pustolovski film iz afriške džungle: »Gospodarica pragozda«. Pustolovščine, razburljiva romantika, tajinstvene ceremonije! Borba z divjimi zvermi in z okrutnim velikim svečnikom. Tednik. — **Senzacija!** V torek 3., sredo 4. in četrtek 5. oktobra ob 20.30 si oglejte največji film francoske produkcije te vrste, ki vam prikazuje prekrasne posnetke Saharske puščave in borbe v njej: »Gospodar Sahare« (»Molk«). Film velike ljubezni do domovine, ki je bil posnet pod pokroviteljstvom odličnih francoskih osebnosti, med drugimi maršala Francheta D'Espereya, maršala Petaina in škofa D'Isonda. »Carobna preproga« in »Mornar Popaj«. Rezervirajte si vstopnice!

Zidani most

Miha Laznik — 70-letnik

Zidani most, 29. septembra.

Kdo ne pozna Mihe Laznika z njegovim častitljivo brado? V nedeljo bo praznoval na svojem domu v »Ameriki« ra Zidanem mostu 70-letnico svojega življenja.

Rodil se je 1. oktobra 1869. Ko je dovršil ljudsko šolo v Zagorju ob Savi, je nastopil železniško službo v Celju, nato pa v Trbovljah. Po vojaški službi je izvrševal pisarniške posle pri Trboveljski premogokopni družbi v Trbovljah. Na poziv železniške direkcije se je zopet vrnil na postajo v Trbovljah, kjer je postal vozi mojster. V svojstvu premikalnega nadziralca je bil premeščen leta 1896. na Zidani most, kjer je opravljal težko odgovorno službo vse do upokojitve dne 8. marca 1927. Po 37-letnem službovanju je bil upokojen v činu uradnika III. kategorije.

Naš jubilar je odločno naprednega mišljenja in zvest naročnik naših naprednih listov. Leta 1902. je ustanovil na Zidanem mostu železničarsko godbo, ki jo vodi še danes. Ob 25-letnici njegovega društvenega delovanja mu je odbor izročil častno priznanje. Daleč naokoli je znan kot izvrsten ribič. Prvega sulca, ki je bil težak 9 kg, je ujel v svojem 11. letu. Kot član Slovenskega lovskega društva je tudi navdušen lovec. Kljub svoji starosti je še vedno mladeniško čil in krepak.

Za življenjsko družico si je izbral kot 24-letni uslužbenec gđc. Antonijo Perkovo. Hčerka Zofija je umrla predlanskim v 37. letu starosti. V drugič se je poročil z go. Justino Taborjevo in ima sedaj prijazno letovišarsko gostilno na Brišah blizu Zidanega mosta. Gostilna je znana zlasti številnim Zagrebčanom in Celjanom.

Gosp. Lazniku iskreno čestitamo k jubileju z željo, da bi ga usoda ohranila njegovi soprogi in nam vsem še mnogo let zdravega in čilega!

Radeče

r Izredno dobra sadna letina. Letošnja sadna letina je izredno dobra. Posebno dobro so obrodile slive. V naših krajih jih je toliko, da nimajo skoraj nobene cene. Sadjarji jih pridno pobirajo in spravljajo v sode. Napravili bodo slivovko, ki je bo letos izredno veliko. Ze sedaj se dobi liter po 10 din, slivovka pa se bo najbrž še pocenila. Zelo dobro so obrodila tudi jabolka in hruške. V naših krajih je zlasti mnogo voščenk in kanadk ter vseh vrst kosmačev, ki se bodo dobili prihodnji mesec po 1 do 1.50 din za kg. Sadjarji se pritožujejo, da jim primanjkuje sodov, kajti že sedaj so skoraj vse napolnili z jabolčnikom. Zaradi lepe solčne jeseni kaže grozdje prav lepo. Z dneva v dan postaja sladkejša. Umni vinogradniki bodo pričeli s trgatvijo šele sredi meseca oktobra. Vinska letina bo prav dobra. Vina bomo

imeli polne polovnjake. Tudi poljski pridelki kažejo prav dobro.

r Prekinitev pouka na ljudski šoli. Zaradi ogromnega dela, ki ga ima naš kmet s pospravljanjem poljskih pridelkov in zaradi bližajoče se trgatve je vodstvo tukajšnje narodne šole sporazumno s krajevnim šolskim odborom zaprosilo višjo šolsko oblast za dovoljenje, da začasno prekine pouk. Šolska mladina pomaga staršem pri delih. Banske uprava je te dni ugodila upravičeni želji prebivalstva in dovolila prekinitev pouka v vseh razredih od 29. t. m. do vstetega 8. oktobra. Ta ukrep je bil letos še tem nujnejši, ker je mnogo kmetov na orožnih vajah.

r Opozorjamo pred prezgodnjo trgatvijo. V zadnjem času se opaža, da nekateri vinogradniki že sedaj trgajo pozne vrste grozdja, dasi je rok za splošno trgatve določen šele za mesec oktober. Prebivalstvu sporočamo, da je rok za obiranje poznih vrst grozdja določen po 2. oktobru. Pred tem časom se sme obirati samo ono grozdje, ki je izredno zgodnje, n. pr. portugalka.

r Radečani, pozor! V zadnjem času se je pojavil močan dotok tujih državljanih v našo državo. Ti »turisti« se izogibajo nastavitvi v hotelih in gostilnah. Navadno jih pričakujejo društveni funkcionarji, ki jih nastanijo po privatnih hišah. Nihče jih ne prijavlja, tako da oblasti nimajo nad temi »turisti« kontrole. Mogoče je tudi, da imajo ponekod društvene sestanke brez kontrole. Od tod se lahko širi razna propaganda, še bolj pa alarmantne vesti. Pozivamo prebivalstvo, da takoj prijavi vsakega sumljivega tujca.

r Opozoritev gostilničarjem. Opozorjamo vse naše gostilničarje, da je prepovedano točiti alkoholne pijače vojaškim obveznikom, ki so poklicani na orožne vaje. Ista prepoved velja tudi za spremljevalce konj.

r V Radečah so zopet dovoljeni živinski in svinjski sejmi. Z dovoljenjem banske uprave so v Radečah zopet dovoljeni živinski in svinjski sejmi. Svinje je dovoljeno pripeljati na sejme samo s konjsko vprego ali s tovornimi avtomobili.

r Prepoved sejma. Zaradi izbruha slihanke in parkljevke v občini Loki pri Zidanem mostu so vsi sejmi v navedeni občini do preklica prepovedani.

r Slinavka in parkljevka je v zadnjem času ponekod prenehala. Dne 1. t. m. so proglasili, da je prestala v Gorenji vasi v občini Stični, dne 4. t. m. pa v Radohovi vasi v Velikih Laščah. Zato so veterinarsko policijske odredbe sedaj razveljavljene za ves litijski srez, izvzemši Volavljje in Prežganje ter občino Trebeljevo, ki se smatrajo še nadalje za okužene odnosno ogrožene okoliše. Promet s parkljarji v mejah litijskega sreza je svoboden, ne sme se pa uvažati v srez živina iz sosednih okuženih krajev.

r Nov grob. Pretekli teden je umrl pri Sv. Petru pri Radečah splošno znani g. Franc Šigel, železniški uslužbenec na postaji v Radečah. Bil je v najlepših moških letih, toda bolezen na ledvicah mu je izpodkopala zdravje. Vse do zadnjega je opravljal svojo službo. Med tovariši je bil splošno priljubljen. Pogreba se je udeležilo zelo mnogo ljudi. Tudi železničarska godba ga je kot svojega člana spremljala na zadnji poti. Ob asistenci domače duhovščine smo ga pokopali na radeškem župnem pokopališču. Poleg užaloščene soproge zapušča tudi nepreskrbljene otroke. Bodí mu ohranjen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

r Štiriletni otrok trka na usmiljena srca. Štiriletni otrok Ludvik Fantinato, italijanski državljani, je v oskrbi pri neki revni družini v Cerkljah ob Krki. Ker ga ta družina ne more več vzdrževati, prosimo dobre ljudi, da bi ga vzeli v oskrbo ali za svojega. Naslov dobite na občini.

r Kurji tat. V noči od preteklega petka na soboto se je pojavil na Vrhovem pri Radečah drzen kurji tat, ki je odnesel posestniku Henriku Klembasu 4 gosi, 6 kokoši in enega petelina. Sled za kurjim tatom je vodila nekaj časa po travniku, nato pa se je izgubila. Kurji tat je najbrž iz kake okoliške vasi. Poskrbljeno je vse potrebno, da ga bodo čimprej izsledili.

r Sódna dražba. Dne 18. oktobra bo na sreskem sodišču v Radečah dražba njive na Hotemežu s površino 1471 m². Cenilna vrednost je 2942 din. Najnižji



ZVEZNA TISKARNA CELJE, STROSSMAYERJEVA UL. 1

LASTNA KNJIGOVEZNICA

ponudek je 1961 din. Dne 4. novembra pa bo dražba sledečih nepremičnin pri Sv. Križu: stanovanjska hiša s kmečkim mlinom, hlevom, šupo in kozolcem, njive, travniki, gozd in vinograd. Cenilna vrednost je 57.231 din. Najnižji ponudek je 38.154 din. Vsak ponudnik mora pred pričetkom dražbe položiti 572 din varščine. Na javni dražbi bodo 7. oktobra ob 9. dopoldne prodali v Svibnem 600 kg sena. K dražbi bodo pričeli pozivati šele pol ure po zgoraj navedeni uri. Medtem si bodo lahko zainteresenti ogledali za dražbo določene predmete.

Krško

kr Občinska hranilnica ima novo upravo. Že svoj čas je »Jutro« poročalo, da je gerentski sosvet dokončal svoje delo in ima Občinska hranilnica novo upravo. Resnici na ljubo pa moramo poročati, da imenovani odbor do danes še ni oddal svojih poslov na novo izvoljenemu upravnemu odboru članov občine Krško in Leskovec. Občinsko hranilnico vodi še vedno gerent. To upravo ima hranilnica že od 18. novembra 1935 in je edinstven primer v zgodovini občinskih hranilnic v dravski banovini, da občinski denarni zavod upravlja gerent, ki je obenem občinski uslužbenec in je bil dolžnik zavoda, ko je bil imenovan za gerenta. Upniki zavoda se upravičeno vprašujejo, kako je vendar mogoče, da upravlja zavod še vedno gerent? Saj imamo že zdavnaj izvoljene člane upravnega odbora hranilnice! Spominjamo se na članek v »Slovencu« št. 269 na str. 4 z dne 22. novembra 1935, v katerem je imenoval gerenta s člani sosveta same »priznane strokovnjake« in sklepamo iz tega, da je to vzrok, da merodajni ne uredi razmer v zavodu. Na to zadevo in še na druge zanimivosti v tem zavodu se bomo ob priliki povrnili.

kr Splošna trgatve. Vinogradniki v krški okolici bodo pričeli z obiranjem grozdja v ponedeljek 2. oktobra. Letos je grozdje odlično. Če bo izvršena trgatve ob lepem vremenu, bo kakovost vina prvovrstna.

kr Ustanovitev pokrajinskega muzeja. V soboto 30. t. m. ob 16.30 bo v posvetovalnici mestnega gospodarskega urada ustanovni občni zbor Muzejskega društva za krški in brežiški srez.

Sport

SK Celje prekinil vse sportne stike s SK Amaterjem!

Na svoji seji 28. septembra je upravni odbor SK Celja soglasno sklenil prekiniti vse sportne odnose s SK Amaterjem iz Trbovelj. Svoj sklep, ki ga bo podrobno obrazložil Ljubljanskemu nogometnemu podsavezu, utemeljuje odbor SK Celja s stalnimi napadi in incidenti, ki so se brez krivde SK Celja dogodili že pri trikratnem zaporednem srečanju moštev obeh klubov v Trbovljah. Da ta sklep ni samo formalnega značaja in da SK Celju ne gre zgolj za točke in rezultate, temveč da se hoče izogniti vsem stikom in bodočim incidentom z omenjenim klubom, potrjuje dodatni sklep, da moštvo SK Celja tudi ne bo odigralo povratne prvenstvene tekme v Celju s SK Amaterjem.

Ferdo Skok:

Vloga celjskih atletov v jugoslovenski lahkootletiki (Dalje.)

Prvi čigar uspehi so bili v slovenski in jugoslovenski atletiki splošno cenjeni in priznani, je bil Močan. Inteligentnega sprinterja in srednjeprogasa je takoj »zasnubil« Ljubljansko Primorje, za

Lepe tiskovine, kakor: lepake, letake, prospekte, stenske in žepne koledarje, diplome, srečke, časopise, knjige, cenike ter vse reklamne tiskovine za trgovce v eni in več barvah vam solidno izgotovi

čigar barve se je potem ves čas aktivnega udejstvovanja boril in postavljati nove rekorde. V tehničnem pogledu je bil docela samostojen, izredno koristnega in efektne stila. Občudovanja vredna je bila sproščenost njegovega koraka. Njegove borbe so nudile redke sportni užitek. Bil je prvi Celjan, slovenski in jugoslovenski reprezentant.

Led je bil prebit. Močanovi uspehi so močno navdušili nekoliko mlajše tovariše, ki so se takrat bavili z lahkootletiko v sokolskem društvu pod vodstvom popularnega načelnika Poljšaka. Ni ga bilo, ki bi bil znal spretnejše izkoristiti to navdušenje. Spominjam se pestre slike prekipevajoče mladosti na dvorišču mestne narodne šole; koliko nezlomljive volje, vztrajnosti in discipline je bilo takrat v vseh oddelkih celjskega Sokola! Lahkoatletika v pravem pomenu besede si je šele pričela utirati pota v sestav sokolske telovadbe. Načelnik Poljšak nas je prvi uvedel v vse tehnične skrivnosti metanja diska, skoka ob palici itd. Bili smo hvaležni učenci, saj ni bilo dolgo, da smo svojega mojstra dosegli in mnogi celo prekosili. Trdno sem prepričan, da so bile te ure najlepše v njegovem dolgoletnem udejstvovanju. Tudi sem prepričan, da je še danes močno ponosen na svoje »gade«, ki so mu priborili največ priznanj.

Bilo je na raznih lahkootletskih sokolskih tekmovanjih, ko so se daleč pred ostalimi odlikovali Stegu, Skok, Urbančič, Stepančič, Pfeifer, Marek, Javornik, Kolšek, Tkalčič in dr. Pri izbirnih tekmah za sestavo savezne štafete, ki naj bi tekmovala v Poznanju, pa se je pokazalo, da so celjski sprinterji popolnoma enakovredni ostalim v državi. Uspeh je napravil kar najboljši vtis predvsem na trenerje ljubljanskih klubov, ki so tudi prisostvovali tekmovanju. Uspelo jim je še istega dne pridobiti za Primorje Skoka in Urbančiča, za Ilirijo pa je podpisal pristopnico Stegu. Pripomniti moram takoj, da je navedenim to priznanje posebno laskalo, kajti že od vsega početka so sklenili slediti svojemu vzoru — Močanu. Sportni klub Celje namreč ni imel na razpolago tehničnih voditeljev, niti možnosti, cmogočiti svojim atletom sodelovanje pri večjih izvenkrajnih prireditvah. Pogajanja med sokolskim in lahkootletskim savezom glede samostojnih nastopov atletov - Sokolov pa so ostala negativna. Tako je vrsta vstopov v ljubljanske klube ostala nepretrgana še danes.

(Dalje prih.)

* Celjski nogomet. V nedeljo ob 15.30 se bo pričela na igrišču pri »Skalni kleti« drugorazredna prvenstvena tekma med SK Jugoslavijo in SK Borutom iz Gotovelj. Ob 14.30 se bo pričela istotam prvenstvena tekma mladim SK Celja in SK Jugoslavije.

* V petem kolu hrvatsko-slovenske nogometne lige so bili v nedeljo doseženi naslednji rezultati: v Ljubljani Ljubljana:Slavija (Varaždin) 3:3 (2:2), v Zagrebu Hašk:Hajduk 3:1 (1:1), v Splitu Gradjanski (Zagreb):Split 0:0, v Sarajevu Slavija (Osijek):Sašk 3:3 (2:1) in v Subotici Concordia:Bačka 3:1 (1:0). V srbski ligi so bili doseženi naslednji rezultati: v Beogradu Jugoslavija:Bata 3:0 (1:0), v Novem Sadu BSK:Vojvodina 5:3 (2:0), v Skoplju Gradjanski (Skoplje):Bask 2:1 in v Subotici ZAK:Zemun 7:1 (3:1). V Ljubljani je prišlo zaradi postopanja sodnika do izgredov, tako da so morali tekmo v 83. minuti prekiniti.

* V tekmovanju za prvenstvo LNP so bili doseženi v nedeljo naslednji rezultati: v Celju Olimp:Hrastnik 1:0 (0:0), v Trbovljah Amater:SK Celje 4:0 (1:0), v Mariboru Železničar:Rapid 2:1 (1:0), v Murški Soboti Mura:Maribor 3:1 (0:0), v Čakovcu ČSK:Gradjanski 3:1 (1:0), v Ljubljani Svoboda:Kranj 2:2

(1:0), Mars:Hermes 2:1 (1:0) in Jadrans:Reka 2:0 (0:0) ter v Domžalah Disk:Bratstvo 6:3 (4:1). V Celju je ostala drugorazredna prvenstvena tekma med Jugoslavijo in Storami neodločena z 0:0, mladina SK Celja pa je v prvenstveni tekmi premagala mladino Olimpa s 4:0 (2:0). Med tekmo Celje:Amater v Trbovljah se je občinstvo zopet brez povoda izredno surovo vedlo napram igralcem SK Celja in vóro na igrišče, pa tudi nekateri igralci Amaterja niso hoteli v surovosti zaostajati za občinstvom. Po tolikih incidentih v Trbovljah je pač že skrajni čas, da podsavez s primernimi ukrepi za vselej prepreči take žalostne pojave v Trbovljah, ki nimajo s pravim sportom ničesar skupnega.

Kdor podpira Narodno kreditno zadrugo z o. z. v Celju pomaga čuvati naše meje in našo narodno posest.

Ustanovitelji: Sokolske župe: Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor in Novo mesto, Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Sokol-matica: Celje, Ljubljana, Maribor in Zveza kulturnih društev v Ljubljani.

P. St.:

Vrnitev

Ko matere ni bilo, so se otroci razkropili. Hči se je poročila in si ustvarila svoj dom, kjer pričinja povest svoje družinice. Na svoj dom si je ohranila komaj spomin, saj ima skrbi in dela, trpljenja in bolečin zvrhano kupo. Tudi drugi sin je odhitel v svet... V njegovih očeh se zasveti čisto solza ob spominu na mater in na dom; doma pa ni in ga tudi biti ne more za onega, ki se je sam ločil od doma in še ni našel poti nazaj.

Kdor je imel tak dom, kakor so ga imeli ti, bi ne smel z doma. Stati bi moral na straži v velikem strahu, da mu ga kdo ne ukrade. Ti pa so šli sami — in zato jih je tako hudo zadelo.

Prvi se je spotaknil in vrnil starejši sin. Življenje se je igralo z njim in med podvigi, hrepenenjem in čakanjem je bilo sila dosti trnja in pelina. In kadar se je zasadil trn globoko v meso, takrat se je sklonila duša, je zbolela in hotela nazaj, na svoj dom, v naročje materino. Kadar je na ustna prišla goraka kaplja strupenega pelina, takrat so se zašibila kolena, in ni je bilo, da bi mu zravnila glavo in pokazala nov cilj in rekla: Vzdržati moraš do konca! Tako je kolebal od kantona do kantona, dokler niso noge same našle poti domov.

In kantonov je bilo mnogo, a vsi so bili oviti z bodečo žico, da se jih je izogibal v strahu, da zadene ob nje v temni noči.

Široka je cesta, ki pelje v življenje. Vsakdo pač tava po njej; blagor njim, ki grejo z zaprto dušo, njih je bodočnost, ker dospo do poslednje postaje vzravnani in trdni in močni. Gorje pa onemu, ki se ozira nazaj, ki ga vleče k zemlji, njemu je zapisano, da bo zgrešil svoj cilj, da se bo okrenil na pol poti in se vrnil, da še v onemoglosti zadnjih dni poljubi rodno grudo, kakor da bi bil zgrešil življenje!

Od rane in nežne mladosti čaka človek na življenje, čaka v šoli, čaka, ko doraste; vedno čaka in hrepeni, da nastopi tisti veliki trenutek, ki se mu pravi: življenje. In kje je, kdaj pride? Za druge ljudi ga morda kdaj najdeš, sam ga le redko občutiš.

Ali je v ljubezni, v tisti veliki silni ljubezni, o kateri si sanjal, ko si prebiral pesmi in romane, v ljubezni, ki vse premore, ki vse žrtvuje, ki traja večno? Tako ljubezen pozna pač mati, drugje je ni. In ko to spoznaš, ti ostanejo samo še dolžnosti. Nekaj časa gre, gre leta in leta, a končno omagaš, kajti za dolžnosti same se ne da živeti.

In tako se je vrnil starejši sin, ki je bil stopil prvi z doma. Ob njem je njegov sinko, ki mu čara nazaj raj njegovih lastnih detinskih let. Sinko mu je ves up in vsa tolažba, saj je ves njegov: drži se ga za roko, spremlja ga povsod,

rezlja jaslice in krasi božično drevo... Kmalu že zgrabi za plug in koso ter zareže po zemlji svojo sled, ki ne izgine več nikoli. Tako je in tako bodi zopet iz roda v rod, kajti izgubljen je, kdor se odtrga od rodne grude. srečen pa le tisti, ki požene korenine v tej zemlji in ne omahne niti takrat, ko divja preko njega huda ura, da mu ostane dom ohranjen za vekomaj.

Naša hrana

Vobče laže odebujemo kot shujšamo. Kdor je pretenek, naj spiže vsak dan v kakršni koli obliki vsaj en liter mleka; zlasti zvečer, preden gre spat, naj pije kozarec vročega mleka. Dalje naj po čedu pije ribje olje ali kaj podobnega. Za suhe ljudi je dobro, da mnogo spijo, bodo naj v postelji devet do deset ur. Tudi jim je priporočati, da po kosilu i. d. po možnosti nekoliko počivajo. Kdor pa je le preveč suh, naj vpraša zdravnika, kaj je temu vzrok; pogosto se more hitro kaj ukreniti.

Kdor je preveč debel, naj se varuje surovega masla in mleka, a naj ga vseeno ne črta popolnoma s svojega jedilnega lista; kajti živcem, krvi in koži sta ti hranili potrebni. Nasprotno pa se naj odstranijo z jedilnega lista vse mastne jedi, posebno pečeno meso, težke potice in torte, sladkarije, čokolada, močnate jedi. Namesto tega jej sveže ali dušeno sadje, ržen kruh, prazen kruh, ne pa belega kruha. Med jedjo nikar ne pij; sicer pa smeš piti kozarec vroče limonade, a ne sme biti sladkana. Vsako hranilo moraš dobro prežvečiti. Zjutraj, ko vstaneš, pij sok citrone v kozarec vroče vode; zvečer pa, preden greš spat, pij kozarec vroče vode brez primesi.

Posebej ni treba še poudariti, da so telesne vaje potrebne za suhe in za debele; suhim dovajajo tek, debelim pa jemljejo preobilico masti, ki jim pri treniranju kemično izgore.

Za prehrano potrebuje naše telo beljakovine, masti in ogljikovih hidratov. Potreba masti se pri večini ljudi zelo precenjuje. Brž ko ni zadosti surovega masla ali druge maščobe, že so nekateri obupani in govorijo o nezadostni prehrani. Naša resnična potreba po masti je precej majhna, zlasti pri zdravem človeku; preosnova more dobavljati mast iz drugih snovi. Ogljikovi hidrati, terej moka, sladkor itd. so vobče zelo redilni in jih zato predpisujejo tistim, ki so nezadostno prehranjeni, ter jih prepovedujejo tistim, ki so preveč debeli. Beljakovino vsebujejo poleg jaje zlasti ribe in meso. Zelo veliko beljakovine ima tudi posneto mleko, ki vsebuje razen masti vse dragocene prehranjevalne snovi mleka vobče. Prav dobro beljakovinsko hrano nam daje n. pr. skuta.

Ustanovitev vrhovnega sodišča v Ljubljani

Nova uredba o prenosu kompetenc s pravosodnega ministrstva na banovino Hrvatsko vsebuje med drugim tudi naslednje določilo: Sedež Stola sedmorice, oddelek B, v Zagrebu se po izločitvi apelacijskega sodišča v Splitu in obsega

Za začetek šolskega leta šolske knjige — nove in antikvarične — in vse druge šolske potrebščine pri tvrdki

Karl Goričar vdv. - Celje

Kralja Petra c. 7

KUPUJEMO TUDI ANTIKVARIČNE KNJIGE!

Šaviniška posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVljena LETA 1881
Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodneje

HMEJLJARJI Nalagajte denar pri domačem zavodu!
Račun Poštne hranilnice št. 10.994 Brzojavi: „Posojilnica“ Telefon št. 2
BLAGAJNIŠKE URE: ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 18., ob nedeljah do 9. do 11.

Vse šolske knjige

za srednje, meščanske in ljudske šole, kakor tudi vse šolske potrebščine kupite pri tvrdki

Franc Leskovšek, knjigarna in trgovina s papirjem Celje, Glavni trg 16

področja apelacijskega sodišča v Ljubljani iz njegove pristojnosti s 1. novembrom premesti iz Zagreba v Ljubljano. Sodišče spremeni svoj dosedanji naziv Stol sedmorice, oddelek B, v Zagrebu, v: vrhovno sodišče v Ljubljani.

Dvoje ličnih suh stanovanj

obstoječe vsake iz sobe, kuhinje in pritlikin, se takoj odda. Celje, Gosposka ul. 18/1. in Lisce št. 5.

Iščem
lepo **enosobno stanovanje**
za 2 osebi v mestu za 1. november. Naslov na upravo lista pod »Točen plačnik«.

Sobo in kuhinjo

oddam. Pojasnila v trgovini Gaberc v Celju.

STANOVANJE

dvosobno s pritlikinami se odda v novi vili. Naslov v upravi lista.

V nedeljo vsi na Anski vrh!

Domače kolone, dobra kapljica.
Igra godba poštinih uslužbencev.
Priporoča se Ivan Dopilhar



Franjo Dolžan - Celje Za kresijo 4

kleparstvo, vodovodne instalacije
sirelovodne naprave

Prezema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postržba točna in solidna

Celjska posojilnica d. d. v Celju

JE NAJSTAREJŠI NARODNI DENARNI ZAVOD V CELJU

Vse hranilne vloge, vložene pri

CELJSKI POSOJILNICI D. D. V CELJU

so varno naložene, se ugodno obrestujejo in se izplačujejo točno v gotovini

Denar, naložen v domač denarni zavod, donaša koristi vsemu domačemu narodnemu gospodarstvu

NALAGAJTE SVOJE PRIHRANKE V **Celjski posojilnici d. d. v Celju - Narodni dom**

TELEFON ŠT. 22
POŠT. ČEK. RAČ. 10-591

CENTRALA: CELJE, NARODNI DOM

PODRUŽNICI: MARIBOR, ŠOSTANJ